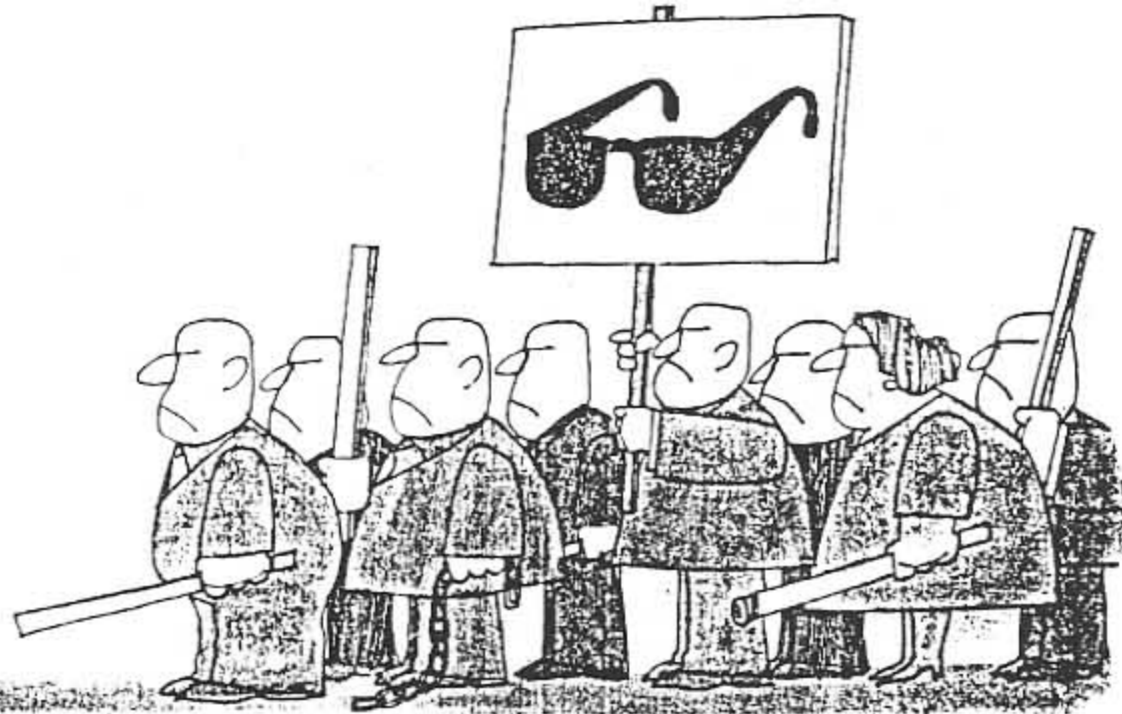
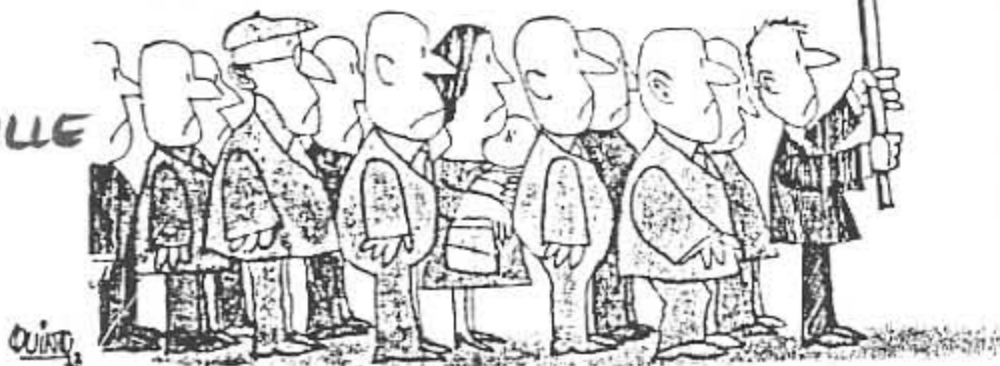

QUINO

TERAPIAA ARGENTINALAISILLE

Aivan kuten Ola Fogelbergin Pekka Puupäättä voisi näyttää ulkomaalaisille esimerkkinä siitä, millaisia Suomi ja suomalaiset ovat, voisi Quinon pilapiirroksia ja sarjakuvia varmaankin luettaa vieraalla, joka ei tunne Argentiinaa.

Quino (Joaquin Lavado, syntynyt Mendozassa heinäkuussa 1932) on argentiinalaisuuden tulkki. Ennen kaikkea hän on mestari kuvaamaan tuota miljoonien ihmisten hienostelevaa, nostalgista, neuroottista, saastunutta ja rapistuvaa kiivi- ja betoniviidakkoa, jota sanotaan Buenos Airesiksi. Quinon taiteessa on aistivinaan samaa dramaattisuutta ja surumielistä kaihoa kuin argentiinalaisessa tangossa.

Kuvaan sopii hyvin tieto, että Quino on epävarma ja arka ihminen, joka on turvautunut psykiatriseen hoitoon. Argentiinalaisia vaivaa tunnetusti identiteettiongelma. Usein sanotaan, että he ovat "italialaisia, jotka halusivat olla englantilaisia ja jotka puhuvat huonoa espanjaa". He kaipaavat toisaalta menetettyjä suuruuden aikojaan ja toisaalta haikailevat Eurooppaan.

Quinon kuvat ovat usein pessimistisiä

ja katkeran ironisia sekä hieman surrealistisia. Taiteilijana hän on lähellä eurooppalaista perinnettä, vaikka hän valitsikin yhdeksi ilmaisukanavakseen "amerikkalaisen" neliruutuisen sarjakuvastri-pin.

Vuonna 1964 syntyneitä Mafaldaa ei voi olla vertaamalla Charles Shultzin Tenaaviin. Molemmat ovat "vaikeita" sarjakuvia sikäli, ettei niiden kaikki tasot ole tarkoitettu lasten tajuttaviksi, vaikka lapset niitä ehkä mielellään lukevatkin. Tärkeissä sivurooleissa on Mafaldassakin pikkuvanhoja lapsityyppejä – Manolito on jo täysi bisnesmies, Felipe puolestaan idealistinen uneksija.

Erojakin tietysti on. Quinon sarjakuva on konkreettisempi kuin Tenavat. Ennen kaikkea Mafalda on "oikea lapsi" – hänen vanhempansa ovat kuvassa mukana ja perheen buenosaireslainen elinympäristö on tarkoin kuvattu. Hänen huolensa ovat myös oikeita ja hyvin suuria: 7-vuotias Mafalda on "poliittinen eläin", hän kantaa hennoilla harteillaan huolta koko maailman tilanteesta.

Mafaldan ajatusten ja repliikkien kautta Quino kommentoi politiikan ihmeellisyyksiä ja niiden psykologista vaikutusta ihmisiin, ennen kaikkea joukkotuhoaseiden jätetöntä kasaamista samaan aikaan kun

puoli maailmaa näkee nälkää. Tavallaan Mafalda on viisaampi kuin vanhempansa, eikä hän haluaisi integroitua näiden maailmaan. Hän ei myöskään tahtoisi "lähteä" ulkomaille kuten kaikki muut loppututkinon suorittaneet". Ja toisaalta: ehtiikö hän kasvaa isoksi, ennenkuin ydinsota tuhoaa kaiken?

Vain Mafaldassa on mahdollista, että kun lapsi haluaa pelästyttää toisen saadakseen tämän lopettamaan nikkotelun, hän huutaa: "Vallankumous, panssarivaunuja, sisällissota!" Ihmisiä tai eläimiä, joista hän ei pidä, hän saattaa nimitellä imperialisteiksi tai taantumukselliseksi. Kun Mafalda kuuntelee radiosta uutisia sodista ja luonnonkatastrofeista, isä voivottelee, ettei ole suurempaa onnettomuutta kuin sisään päässeet muurahaiset.

Kerrotaan, että Mafalda syntyi mainostarpeisiin, eräälle yhtiölle, joka tilasi Quinolta kuvasarjan keskiluokkaisesta kaupunkilaisperheestä. Mafalda valloitti ensin Argentiinan ja sitten maailman. Se on luultavasti yhä Latinalaisen Amerikan tunnetuin sarjakuva. Se on ollut kaupallinen menestys myös nukkeina, leluina ja muuna rihkamana, animaatioelokuvaankin Mafalda on päässyt.

Suomessa Mafaldaa ja Quinon pilakuvia näkyy eräissä lehdissä yhä vielä. Sa-

noma Osakeyhtiö julkaisi lähes 20 vuotta sitten useita Mafalda-kirjoja, ja 1980-luvulla Kustannus Oy Jalava on jatkanut julkaisemista. Kirjoja on ilmestynyt ainakin 20 maassa, ja painokset liikkuvat miljoonissa.

Francon aikana Espanjassa sarjakuvalehtiä ei pelkästään sensuroitu, ne myös luokiteltiin lasten-, nuorten tai aikuisten lehdiksi. Mafalda oli lapsilta kielletty. Tieto kertoo jotain Mafaldasta jos Francostakin. Quino lopetti Mafaldan piirtämisen 1970-luvun puolivälissä. Lieneekö sattuma, että Argentiinan verinen sotilasjunta oli juuri silloin aloittanut valtakautensa?

Quino aloitti piirtämisen tosissaan hyvin nuorena. Hän opiskeli Buenos Airesin taideinstituutissa ja työskenteli mainosalalla ennenkuin sai myydyksi pilapiirroksiaan lehtiin. Ensimmäinen piirroskokoelma (Mundo Quino) julkaistiin 1963.

Quinoa pidetään Argentiinan tärkeimpänä pilapiirtäjänä, ja hänen teoksensa menevät kuin kuumille kiville Buenos Airesin lehtikioskeissa. Ne olivat suosittuja sotilasjunttienkin aikana, joten ilmeisesti hänen poliittiset pilapiirroksensa – niin varovaisia kuin niiden oli usein oltavakin – pystyivät olemaan jonkinlainen kansan henkireikä. Niistä otettiin uusia painoksia lähes vuosittain.

Quino epäilee vallanpitäjiä ja suurvaltoja. Hän vastustaa väkivaltaa, kenraaleita, huonoa talouspolitiikkaa ja byrokratiaa. Mikään taisteleva taiteilija Quino ei taida olla. Hän näyttää uskovan, ettei mikään kuitenkaan muutu, ei ihminen ainakaan. Järkeä heille voi silti yrittää puhua, hän tuntuu ajattelevan.

Quinon pilapiirroukset ovat sanattomia ja ilmeisesti sanomaltaan yleismaailmallisia, julkaistaanhan niitä monessa maassa. Quino itse on sanonut olevansa epäpoliittinen ihminen, mikä ei ole aivan totta, ja pasifisti, mikä on varmasti totta.

